Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta keskiviikko 08.12.2021 klo 11.00 / E 125/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Valtioneuvoston selvitys: Komission pankkilainsäädäntöehdotus Basel III -standardin täytäntöönpanosta, kestävyysriskien hallinnasta ja pankkivalvonnan kehittämisestä

Komissio antoi lokakuussa 2021 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi EU:n pankkipaketiksi. Lainsäädäntöehdotus sisältää kolme keskeistä temaattista osaa: 1) Basel III –pankkisääntelystandardien täytäntöönpano; 2) kestävyysriskien huomiointipankkisääntelyssä; ja 3) pankkivalvonnan kehittäminen. Lainsäädäntöehdotus käsittää kaksi muutosasetusta ja yhden muutosdirektiivin, joilla on määrä muuttaa luottolaitosdirektiiviä, EU:n vakavaraisuusasetusta ja kriisinratkaisudirektiiviä.

Keskeiset huomiot

Suomen Yrittäjät katsoo, että pankkisektorin häiriönsietokyvystä huolehtiminen on pk-yritysten etu, mutta huomauttaa samalla, että tarpeettomalla ylisääntelyllä on sekä talouskasvua, että pk-yritysten toimintaedellytyksiä tuhoava vaikutus.

Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että Basel III -säännösten toimeenpano tulee tehdä huolellisesti ja ottaen taloudelliset vaikutukset huomioon. Niin Suomen kuin koko Euroopan pandemian jälkeinen taloudellinen toipuminen ja vihreä siirtymä tarvitsevat runsaasti investointeja. Erityisesti Suomessa pankit ovat näiden investointien tärkeimpiä rahoittajia.

Komission esitys Basel III -säännösten toimeenpanosta vaikeuttaa kohtuuttomasti edellä mainittuja tavoitteita erityisesti matalariskisten kohteiden osalta. Näitä ovat esimerkiksi monet pk-yritysten luotot ja asuntoluotot.

Pankkien kyky rahoittaa erilaisia hankkeita on hyvin riippuvainen niihin kohdistuvasta sääntelystä ja sen sisällöstä. Pk-yritysten rahoituksen saatavuus on heikentynyt finanssikriisin jälkeen pankkien jouduttua sopeuttamaan toimintaansa sääntelyn kiristymisen myötä. Valtio on tällöin joutunut astumaan pankkien rooliin ja ottamaan huomattavasti riskiä kannettavakseen.

Katsomme, että pankin luottoja myöntäessään hallitsevat niihin liittyviä riskejä sääntelyn ja omien sisäisten ohjeistuksien avulla, varautuen tappioihin yksityisellä pääomalla. Valtio sen sijaan ottaa rahoittajana vastuita suoraan itselleen veronmaksajien riskillä. Näkemyksemme mukaan tätä kehitystä ei tule tietoisesti tarpeettomasti vahvistaa.

Suomen Yrittäjien mielestä olisi koko yhteiskunnan etu, että sääntelyn toimeenpanossa turvattaisiin mahdollisimman laaja-alaisesti pankkien edellytykset rahoittaa taloutta. Mielestämme komission esityksessä tätä tavoitetta on ainakin osittain otettu huomioon. Sen sijaan valtioneuvoston kannassa tämä tavoite on sivuutettu monelta osin. On vaikea ymmärtää valtioneuvoston kantaa erityisesti siltä osin, kuin se suhtautuu kriittisesti esitettyihin poikkeuksiin, siirtymäaikoihin ja uudelleentarkastelulausekkeisiin.

Mielestämme olisi perusteltua, että ilman luottoluokitusta olevien pk-yritysten vähäriskisiin luottoihin tulisi voida pysyvästi soveltaa matalampia riskipainoja. Jos tämä ei ole mahdollista, on välttämätöntä, että niille esitettäviä siirtymäsäännöksiä ja säännösten uudelleentarkastelua kannatetaan. Tällöin niitä voidaan tarvittaessa jatkaa tai tehdä pysyviksi. Valtioneuvoston kannassa ei esitetä mitään perusteita sille, etteikö tällainen voisi olla välttämätöntä tulevaisuudessa. Sen vuoksi onkin käsittämätöntä, että mahdollisuus esitettyyn halutaan sulkea pois jo vuosia etukäteen.

Suomen Yrittäjät pitää välttämättömänä, että valtioneuvoston kantaa muutetaan siten, että talouskasvun rahoituksen turvaaminen nostetaan tavoitteenasettelussa tasaveroiseen asemaan pankkien häiriönsietokyvyn vahvistamisen kanssa.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti